

Boros Imre: Trianoni t?kemegetérülés

2016 június 09. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

A h?bor? kimenetele 1917-t?l m?r az Egyes?lt ?llamokt?l f?gg?tt, mivel az orosz g?zhenger kisz?llt...

A nap?leoni h?bor?k ut?n az eur?pai kontinens politikai ter?t a h?rom uralkod? (a porosz, az osztr?k ?s az orosz) ?ltal k?tt? Szent Sz?vetség uralta, amib?l a levert Franciaorsz?g automatikusan kimaradt, viszont a gy?ztes akkori vil?gbank?r Anglia a t?rt?nelmileg bev?lt h?v?s t?vols?gtart? (splendid isolation) jegy?ben ett?l ?nk?nt t?vol maradt. Anglia vil?gbirodalmi t?rekv?seinek ugyanis ez a helyzet massz?van ?tj?ban ?llt, k?nytelen volt teh?t befektetni a j?v?be, ?s t?rni az utat a tov?bbi terjeszked?s?rt. El?sz?r a t?ler?s?d?tt Oroszorsz?got kellett pacifik?lni. Az 1853-ban kit?rt kr?mi h?bor? francia ?s angol r?szv?tellettel fontos l?p?s volt ebben, Oroszorsz?g elbukott ?s a t?nk sz?l?re jutott. Csod?k csod?ja, Oroszorsz?g ugyan m?g 1878-ban is meger?s?tette a Szent Sz?v?t?get a h?rmas katonai szerz?d?ssel is, amit azonban 1890-ben felmondott, ?s hamarosan a nyugati ?j sz?v?t?sesek (angolok, franci?k) oldal?n tal?lta mag?t, ?ppen azok?n, akik f?l ?vsz?zada a t?nk sz?l?re juttatt?k.

Elkezd?d?tt a m?sik sz?v?t?si birodalom, az Osztr?k-Magyar Monarchia bomlaszt?sa is, f?k?nt Magyarorsz?g?, amihez a hazai nemzetis?gek voltak a kulcs?nyez?k, valamint az alapvet?en francia szabadk?m?v?ves orient?lts?g? ?s t?mogatotts?g?, polg?ri radik?l?snak nevezett alakulatok. Ut?bbiak mindent megtettek, hogy az alapj?ban v?ve eg?szs?ges gazdas?gi fejl?d?s ellen?re is sikerrel terjessz?k orsz?gbomlaszt? ?tleteiket. ?g?retekkel siker?lt Olaszorsz?got is pacifik?lniuk, nekik Ausztria k?r?ra ?g?rtek ter?leteket, valamint a rom?nok, akiket meg Erd?ly bekebelez?s?nek c?lja hajtotta. ?gy teh?t 1914-ig az angol ?s a k?zben III. Nap?leon alatt ism?t meger?s?d?tt francia t?ke ?tj?ban ?ll? akad?lyok elh?r?t?s?ban sok p?nz fekd?tt, amit a h?bor? kit?r?se tov?bb duzzasztott. (A Monarchia ?s Szerbia k?z?tti konfliktus ugyanis megmaradhatott volna helyi h?bor?nak, hasonl?an a p?r ?vvel kor?bban a Balk?non lezajlott h?bor?khoz.) ?ppen az ?t?ll?tott Oroszorsz?g mozg?s?tott el?sz?r r?szlegesen a Monarchia ellen, tudva azt is, hogy ez N?metorsz?g automatikus katonai l?p?s?t v?ltja ki.

Az orosz l?p?s elind?totta a lavin?t, vagyis a n?gy?ves vil?g?g?st. Semmi k?ts?g, hogy 1916-ig j?r?sz? Anglia ?llta a h?bor? k?lts?geit, az ember?ldozatokat pedig a franci?k hozták. Finanszírozni kellett – a saját hadsereg?n k?v?l – r?szben az oroszokat, de a Monarchi?ra t?mad? olaszokat ?s a kor?bban titkos paktumot k?tt? Rom?ni?t is, amely hivatalos sz?v?t?ses?t t?madta meg, amikor 1916-ban bet?rt Erd?lybe. A h?bor? kimenetele 1917-t?l m?r az Egyes?lt ?llamokt?l f?gg?tt, mivel az orosz g?zhenger kisz?llt. R?szben n?vekv? összegekben finanszírozt?k az amerikaiak a franci?kat, de az angolokat is, r?szben maguk is hadvisel? f?lk?nt bes?lltak a k?zdelembe, hogy elh?r?t?s?k a k?szb?n?ll? n?met gy?zelmet, nehogy az addig befektetett t?k?j?k elveszen.

Óri?si er?k mozdultak meg a b?kep?rti ?s n?metszimpatiz?ns amerikaiak ?thangol?s?ra. A kor?bban f?k?nt angol hitelez?kt?l f?gg? Egyes?lt ?llamok 1917-t?l m?r maga lett a f? hitelez?, amit nagyban seg?tett az 1913-ban alap?tott ?s az?ta is mag?nk?zben l?v? k?zponti bankrendszer, a Federal Reserve System. A vil?gp?nz?gyi f?hatalom ?ttol?d?sa Londonb?l New Yorkba 1913-ban kezd?d?tt. A h?bor? v?gsz?ml?ja val?j?ban egy t?kemet?r?l?si kalkul?ci?v? v?ltoztatta a h?bor? ut?ni b?keszerz?d?seknek mondott dikt?tumokat.

A legkil?t?stalanabb helyzetbe a gy?ztesek k?z?l Franciaorsz?g ker?lt. A nyugati front puszt?t?sa f?k?nt francia ter?leteket s?jtottak, tetemes emberveszt?s?get ?s anyagi k?rt okoztak. Ezenfel?l Franciaorsz?g m?g nyakig el is ad?sodott. (Az Egyes?lt ?llamoknak n?gy-, Angli?nak h?rommilli?rd doll?rral tartozott, mik?zben a francia GDP 1913-ban kevesebb volt t?zmilli?rd doll?rn?l, ?s a h?bor? alatt nagyot zsugorodott.) R?ad?sul az oroszoknak k?lcs?nz?tt ?tmilli?rd doll?rnak is b?cs?t inthetett, mert az 1917-ben a hatalmat ?tve? v?r?s?k nem ambicion?lt?k a fizet?s?t, viszont az Egyes?lt ?llamok ?s Anglia is szerette volna, hogy a hiteleket a franci?k idej?ben t?rlessz?k. Alaphelyzetben a kor?bban ?ltaluk is t?mogattak, hadfelszerel?s?ekkel ?s p?nzzel ell?tott felek (olaszok, rom?nok, szerbek ?s a k?z?s ?llamot alap?t? csehek ?s szlov?kok) sem voltak ragyog? fizet?si helyzetben. A b?kefelt?telek kimunk?l?s?ban teh?t Franciaorsz?gnak jutott a p?nz?gyi forgat?korong szerepe. Ha Franciaorsz?gb?l a p?nz elindul visszafel?, akkor lesz megt?r?l?se az ?vtizedek alatt befektetett t?k?nek, ha nem, akkor nagy lesz a baj, hi?ba volt a megnyert h?bor?.

?gy v?lik ?rthet?v?, hogy a Thomas Woodrow Wilson amerikai eln?k ?ltal meghirdetett, a n?pek ?nrendelkez?s?re vonatkoz? elvek?l semmi nem val?sult meg. (Az Egyes?lt ?llamok csendben ki is vonta mag?t a b?ket?rgyal?sokr?l.) A dikt?tumokat l?nyeg?ben a francia politikusok – bank?ri sugallatra – fogalmazták. A f? c?lpont N?metorsz?g volt, azzal, hogy iszony? j?v?t?teli k?telezetts?get szabtak ki r?ra, de az?ltal is, hogy ki akart?k szor?tani a kor?bbi k?z?p-eur?pai sz?v?t?si rendszer?l. (Az els? n?met j?v?t?teli ?tlet m?g sz?zmilli?rd doll?rr?l sz?lt, mik?zben a n?met GDP 1913-ban tizenk?tmilli?rd doll?r k?r?l volt.) Mivel a n?metek m?g a harmincmilli?rd doll?r k?r?l j?v?t?telt sem tudták idej?ben t?rlesszeni, 1919-ben a sz?v?t?sesek megs?llták a Rajna-vid?ket az ipari centrum Ruhr- ?s Saar-vid?kkel egy?tt, amit Franciaorsz?g 1930-ig ellen?rz?tt, a Saar vid?kr?l pedig csak 1935-ben (nem ?nk?nt) t?vozott.

A franciák vittek minden mozdíthatót a jóvátétel fejében, hasonlóan a Vörös Hadsereg kés?bbi háborús gyakorlatához. A felbomló Monarchia két utódállamával szemben eltér? stratégiát követtek. Egyrészt létrehozták a korábban önálló államiséggel nem rendelkező Ausztriát, és még meg is er?sítették Magyarországtól elcsatolt területekkel, nehogy eszükbe jusson az osztrákoknak az évszázados ötletük, az egyesülés Németországgal. A fizetésektelenséggel küzd? hazánkat körülvev? országokat (Románia, Szerbia, Csehszlovákia) pedig hazánk rovására kellett olyan vagyontestekkel (országrészekkel) ellátni, amelyek mielőbbi gazdasági talpra állításukat segítik; hazánkét viszont hosszú időre megbénítja ezek hiánya. Ez az elv árulkodó módon a gyakorlatban maradéktalanul meg is valósult. Etnikai szempontok (a népek önrendelkezésér?l szóló wilsoni szövegek meg Károlyiék és a hazai polgári radikálisok visszhangszólamai) helyett a masszív anyagi érdek, mint például nyersanyagle?helyek, nagy fahozamú erd?ségek, gazdagon term? területek és a f? közlekedési utak, vasutak elhelyezkedése, nyomvonalai voltak a békediktátum f? szempontjai, s nem a népek önrendelkezését biztosító etnikai határok. A csehek a Dunán szerettek volna hajózni, hát a Duna lett az államhatár.

A Párizs környéki békekkel – és köztük a hazánkra zúdított diktátummal – így váltak ezek a szerz?dések egy több mint fél évszázados nemzetközi t?kebefektetés megtérülési ágává.

Boros Imre - www.magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájuk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló